

Bilag 1

23-01-2008

Notat om etablering af Intern Revision i Københavns Kommune.

Sagsnr.
2007-7705

Borgerrepræsentationen besluttede på mødet den 8. februar 2007, at Københavns Kommune skulle rette henvendelse til indenrigs- og sundhedsministeren (nu Velfærdsministeren) om ændring af den kommunale styrelseslov, således at der blev skabt hjemmel til, at Københavns Kommune med virkning fra 1. januar 2009 i lighed med andre kommuner kan vælge sin revision efter afholdt udbud (BR 81/07).

Dokumentnr.
2008-44822

Sagsbehandler
Jimmy Søe Simonsen

Folketinget vedtog efterfølgende den 29. maj 2007 forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse (L 168), om bl.a. ophævelse af den særlige revisionsordning i Københavns Kommune.

Som led i ændringen af Københavns Kommunes revisionsordning traf Økonomiudvalget på mødet den 9. oktober 2007 med forbehold for Velfærdsministerens godkendelse principbeslutning om etablering af en intern revision i Københavns Kommune placeret direkte under Borgerrepræsentationen (ØU 359/2007).

I det følgende er redegjort for:

1. Formål og baggrund for etablering af en Intern Revision
2. Den Interne Revisions opgaver
3. Forholdet og samarbejdet mellem kommunens revision og den Interne Revision
4. Den Interne Revisions rapportering
5. Den Interne Revisions bemanning
6. Ændring af Styrelsesvedtægten for Københavns Kommune med en bestemmelse om etablering af en Intern Revision, herunder om dispensation fra styrelsesloven hertil
7. Udvidelse af Revisionsudvalgets opgaver som følge af etableringen af Intern Revision
8. Honorering af Revisionsudvalget
9. Driftsudgifter

1. Formål og baggrund for etablering af en Intern Revision

Borgerrepræsentationen har som kommunens øverste myndighed det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed. Det indebærer, at Borgerrepræsentationen skal drage omsorg for og føre tilsyn med, at forvaltningen af kommunens anliggender fungerer tilfredsstillende.

Formålet med den interne revision er at sikre en mere systematisk og effektiv intern kontrol med kommunens økonomistyring og regn-

Center for Økonomi

Rådhuset, 2. sal, 40
1599 København V

Telefon
3366 4179

Telefax
3366 7149

E-mail
jjs@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

www.kk.dk

skabsfunktion med henblik på at reducere risikoen for fejl og mangler samt at styrke rådgivningen til forvaltningerne om indretningen af deres økonomistyring mv. Endvidere skal den Interne Revision bistå kommunens revisor med gennemførelsen af den lovpligtige revision.

Begrundelsen for placeringen direkte under Borgerrepræsentationen er, at der dermed - under henvisning til kommunens styreform med ansvaret for den administrative ledelse delt mellem overborgmesteren og de seks udvalgsformænd (borgmestrene) - sikres den interne revision størst mulig uafhængighed i forhold til kommunens samlede forvaltning.

Etableringen af en intern revision indebærer erfaringsmæssigt en styrkelse af økonomistyringen. Det skyldes flere forhold:

For det *første* udfører den interne revision løbende kontrol, hvorved den interne revision hurtigt og regelmæssigt kan forsyne hhv. kommunens administrative og politiske ledelse med information om resultater af dens kontrolvirksomhed, og dermed bidrage til en styrkelse af den økonomiske styring i kommunen.

For det *andet* vil den interne revision i kraft af sin placering som en del af den kommunale organisation have et solidt kendskab til den interne kommunale virksomhed. Den interne revision vil derfor i forhold til kommunens revisor have et grundlag for et mere detaljeret kendskab til den kommunale virksomhed. Den interne revision har mulighed for i videre omfang løbende at følge op på økonomisk væsentlige og / eller risikobetonede områder, og dermed afføde en hurtigere reaktion på konstaterede fejl, mangler og / eller svagheder i økonomistyringen og rapporteringen mv. til den administrative og politiske ledelse.

For det *tredje* vil den interne revision have særlig gode forudsætninger for at komme med forslag til forbedringer af økonomistyringen og yde rådgivning til den kommunale forvaltnings administrative og politiske ledelse.

For det *fjerde* kan den interne revision hurtigt og effektivt bidrage med analyser og vurderinger af kommunens økonomistyring. Den interne revision kan således gennemføre større undersøgelser vedrørende effektivisering og rationalisering, fx ved at foretage analyser vedrørende aktiviteter, produktivitet, effektivitet mv., og på den måde forbedre ledelsens beslutningsgrundlag for dispositioner af økonomisk og styringsmæssigt art.

2. Den Interne Revisions opgaver

I lovgivningen er der ingen krav om, at kommunerne skal have en intern revision. Der er derfor ikke fastsat regler for, hvorledes en kom-

munal intern revision skal opbygges og organiseres eller hvilke opgaver, den kan eller skal varetage.

Som det fremgår af ovenstående afsnit er der en vis spændvidde i de opgaver, som kan rummes inden for den interne revisions arbejdsområde. Arbejdsområdet kan således enten fastlægges meget snævert til primært at vedrøre revision, eller bredere til at omfatte opgaver med fokus på økonomistyring og rådgivning i bredere forstand.

Det indstilles, at den Interne Revisions arbejdsområde bliver en kombination heraf, således at den Interne Revision får til opgave:

- 1) Efter nærmere aftale med kommunens revisor, at bistå denne i hans / hendes varetagelse af den lovpligtige revision, fx ved at
  - § udføre den grundlæggende kontrol med, at regnskabet er rigtigt,
  - § foretage en vurdering af forretningsgange samt hertil hørende kontrolforanstaltninger
  - § påse at der er meddelt fornøden bevilling til de indtægter og udgifter, som er anført i regnskabet, og at bevillingsforudsætningerne er overholdt,
  - § foretage kontrol med at regnskabets poster er i overensstemmelse med beslutninger, love, andre forskrifter mv.
  - § vurdere om enkeltdispositioner, aktiviteter, programmer eller en enhed/institutions samlede opgaver er gennemført på en økonomisk hensigtsmæssig måde (løbende forvaltningsrevision).

- 2) Understøtte god og effektiv økonomistyring i kommunen fx ved at:
  - § undersøge og vurdere ledelsesrapporteringen med henblik på at sikre validiteten og kvaliteten i rapporteringen, herunder fx foretage analyser af finansielle og driftsmæssige informationer eller foretage en vurdering af de metoder mv. der bruges til at frembringe informationerne.
  - § gennemføre særlige revisionsmæssige undersøgelser på økonomisk væsentlige eller risikobetonede områder.
  - § gennemføre større undersøgelser vedrørende effektivisering og rationalisering, fx ved at foretage analyser vedrørende aktiviteter, produktivitet, effektivitet mv.
  - § påse at der rettidigt iværksættes og gennemføres relevante afhjælpningsforanstaltninger, såfremt væsentlige budgetafvigelser konstateres.

- 3) Yde rådgivning og assistance til forvaltningerne inden for økonomistyring og revision, herunder fungere som sparringspartner for kommunens administration vedrørende forretningsgange, regnskab og intern kontrol.

Det påhviler de enkelte udvalg, borgmestre og forvaltninger at tilvejebringe og meddele de oplysninger, som er fornødne og af betydning for varetagelsen af Intern Revisions opgaver. Der henvises herom til kapitel 5 i Revisionsregulativet for Københavns Kommune, om revisors adgang til oplysninger.

Inden for revisionsområdet findes der en række nationale og internationale revisionsfaglige standarder for den interne revisions virke. Disse standarder vil blive lagt til grund for de videre overvejelser om den Interne Revisions opgaver, herunder for forholdet og samarbejdet med kommunens revisor, samt for den Interne Revisions tilrettelæggelse og varetagelse af sine arbejdsopgaver.

Revisionsudvalget vedtager senest med udgangen af 2008 efter forud indhentet erklæring fra Økonomiudvalget en funktionsbeskrivelse for den Interne Revision, indeholdende en præcisering af den interne revisions ansvar, beføjelser, arbejdsopgaver, rapportering, herunder løbende rapportering til den administrative og politiske ledelse.

3. Forholdet og samarbejdet mellem kommunens revision og den Interne Revision

Revisors opgave er som offentlighedens tillidsrepræsentant at revidere det af Borgerrepræsentationen aflagte regnskab og udtale sig herom i en revisionspåtegning.

Kommunens revisor har ansvaret for den samlede revision af kommunens regnskaber, og det er således revisors ansvar, at revisionen tilrettelægges og udføres med henblik på at opnå en høj grad af sikkerhed for at regnskabet er uden væsentlige fejl eller mangler. Dette ansvar er udeleligt og kan ikke delegeres til den Interne Revision.

Revisor er eneansvarlig for indholdet af sin revisionspåtegning og kan således ikke sammen med den interne revision afgive en fælles revisionspåtegning eller i revisionspåtegningen henvise til den interne revisions arbejde.

Anvendelse af revisionshandlinger udført af Intern Revision begrænser således ikke revisors ansvar for revisionen af kommunens regnskaber.

Eksistensen af en intern revision kan begrænse omfanget af revisionshandlinger udført af revisor, men kan ikke fuldt ud erstatte revisions-

handlinger udført af revisor. Dette gælder især inden for områder, hvor revisor vurderer, at der er væsentlig risiko for fejl eller mangler.

I det omfang den interne revision deltager i revision af kommunens regnskaber, skal revisor kvalitetssikre den interne revisions arbejde med henblik på at bekræfte tilstrækkeligheden heraf. Herudover kan det være nødvendigt at efterprøve arbejde, der er udført af den interne revision eller selv at udføre yderligere arbejde.

Omfanget af kvalitetssikringen af den Interne Revisions arbejde vil afhænge af revisors vurdering af risiko og væsentlighed inden for det pågældende område, samt en vurdering af det arbejde, der konkret er udført af den Interne Revision.

Med henblik på sikre en effektiv koordinering af revisionsindsatsen indgås der en skriftlig aftale mellem revisor og chefen for den Interne Revision (revisionschefen). Aftalen fastlægger retningslinjer for den årlige planlægning af, hvilke konkrete revisionsopgaver den Interne Revision skal varetage.

Revisionsaftalen bør som minimum indeholde:

- § en overordnet beskrivelse af, hvilke revisionsopgaver der skal udføres, og hvilke af disse opgaver der påhviler henholdsvis revisor og den Interne Revision,
- § retningslinier for samarbejdet mellem revisor og den Interne Revision, herunder for det arbejde revisor skal udføre i forbindelse med kontrol af den Interne Revisions arbejde, og
- § en beskrivelse af, hvordan og i hvilket omfang der udveksles oplysninger mellem den Interne Revision og revisor om den udførte revision

4. Den Interne Revisions rapportering

Placeringen af den Interne Revision direkte under Borgerrepræsentationen indebærer, at den Interne Revision via Revisionsudvalget rapporterer til Borgerrepræsentationen efter forud indhentet erklæring fra Økonomiudvalget.

Den Interne Revisions afrapportering til Borgerrepræsentationen vil omfatte, at den Interne Revision efter afslutningen af hvert regnskabsår aflægger *en årsberetning til Borgerrepræsentationen*. I årsberetningen redegøres generelt for den Interne Revisions arbejde i årets løb samt om forhold, som den Interne Revision vurderer, giver anledning til særlige bemærkninger, eller om forhold i øvrigt af principiel karakter, som den interne revision finder anledning til at fremdrage.

Herudover afgiver den Interne Revision i årets løb *delberetninger* til Borgerrepræsentationen om forhold den Interne Revisor finder anledning til at gøre Borgerrepræsentationen bekendt med.

Udover de årlige beretninger og eventuelle delberetninger til Borgerrepræsentationen *rapporterer den Interne Revision til udvalgene, borgmestrene og administrative ledelse i forvaltningerne* om forhold vedrørende det pågældende udvalgsområde. Den løbende rapportering til udvalgene, borgmestrene og forvaltningerne kan foregå som led i den interne revisions undersøgelse af konkrete forhold inden for det pågældende udvalgsområde og ved faste møder med forvaltningernes politiske og administrative ledelser.

I den løbende rapportering til forvaltningerne sikres den Interne Revision adgang til at forsyne forvaltningernes ledelse med oplysninger, der blandt andet kan bidrage til at forbedre ledelsens beslutningsgrundlag for dispositioner af økonomisk og styringsmæssig art.

5. Den Interne Revisions bemanning

Placeringen af den Interne Revision direkte under Borgerrepræsentationen indebærer, at det er Borgerrepræsentationen, som ansætter og afskediger chefen for den Interne Revision (revisionschefen).

Ansættelse og afskedigelse af revisionschefen sker efter indstilling fra Økonomiudvalget efter forud indhentet erklæring fra Revisionsudvalget.

Revisionschefen forventes at have relevant faglig uddannelse, kompetencer og erfaringer for at kunne bestride en stilling som chef for den Interne Revision i København Kommune.

Økonomiforvaltningen har til brug for overvejelserne om den fremtidige dimensionering af en intern revision indhentet oplysninger fra statslige institutioner og andre kommuner, hvor der er etableret interne revisioner. Erfaringerne viser, at der er stor variation i dimensioneringen af disse interne revisioner.

Dimensioneringen af en intern revision i Københavns Kommune skal afstemmes med kommunens størrelse, kommunens særlige styreform og administrative struktur samt kommunens forvaltninger med mange institutioner med decentral økonomistyring. Herudover skal størrelsen afstemmes i forhold til de opgaver, den interne revision skal løse, herunder i hvilket omfang den interne revision skal bistå kommunens revision.

På den baggrund vurderes det, at den Intern Revision bør etableres med 11 årsværk eksklusiv revisionschefen, så det sikres, at den interne revision har tilstrækkelig robusthed og faglig kompetence til at varetage de opgaver, som er nævnt ovenfor.

Revisionschefen ansætter og afskediger selv sine medarbejdere i den Interne Revision.

6. Ændring af Styrelsesvedtægten for Københavns Kommune med en bestemmelse om etablering af en Intern Revision, herunder om dispensation fra styrelsesloven hertil

En placering af den Interne Revision direkte under Borgerrepræsentationen forudsætter, at Velfærdsministeren meddeler kommunen dispensation til, at der i Styrelsesvedtægten for Københavns Kommune indsættes en bestemmelse om oprettelse af en intern revision, der administreres direkte under Borgerrepræsentationen.

Baggrunden herfor er, at det følger af styrelseslovens § 17, stk. 1 at varetagelsen af den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender skal være henlagt til Økonomiudvalget eller til et eller flere stående udvalg.

Nye anliggender skal som udgangspunkt placeres under det udvalg, de efter styrelsesvedtægten nærmest hører til. Etableringen af en Intern Revision i Københavns Kommune er et nyt anliggende, der med udgangspunkt i styrelsesvedtægtens bestemmelser har nærmest tilknytning til Økonomiudvalget.

Ved at placere den Interne Revision direkte under Borgerrepræsentationen, bliver den del af kommunens anliggender placeret uafhængig af Økonomiudvalget og de stående udvalg.

Styrelseslovens § 65c indeholder hjemmel til, at en kommunalbestyrelse med Velfærdsministerens godkendelse kan fastsætte regler i styrelsesvedtægten, der afviger fra reglerne i § 17, stk. 1.

En dispensation efter styrelseslovens § 65c kan kun gives for en valgperiode. Der skal derfor søges om fornyet dispensation ved starten af hver valgperiode.

Udkast til brev til Velfærdsminister Karen Jespersen med anmodning om dispensation er vedlagt som bilag 3 til indstillingen til ØU og BR.

Det indstilles, at der i Kapitel 9 om midlertidige bestemmelser (indtil 31. december 2009) i Styrelsesvedtægten for Københavns Kommune indsættes følgende bestemmelser som henholdsvis et nyt § 26 og et nyt stk.17 i den nye § 27:

§ 26. Der etableres en Intern Revision, som administreres direkte under Borgerrepræsentationen. Borgerrepræsentationen fastsætter de nærmere regler for dennes virksomhed.

Stk. 2. Den Interne Revision skal bistå kommunens revisor i dennes revision af kommunens regnskaber, samt understøtte Borgerrepræsen-

tationen i dennes tilsyn med forvaltningen af kommunens økonomiske midler.

Stk. 3. Den Interne Revision ledes af en revisionschef, som ansættes og afskediges af Borgerrepræsentationen.

§27

....

Stk. 17. Den af Borgerrepræsentationen den .....2008. indsatte midlertidige bestemmelse om etablering af en Intern Revision, træder i kraft med virkning fra 1. januar 2009.

Bestemmelsen i § 26 i den nugældende styrelsesvedtægt ændres herefter til § 27.

7. Udvidelse af Revisionsudvalgets opgaver som følge af etableringen af Intern Revision

Borgerrepræsentationen har i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4, nedsat et Revisionsudvalg. Revisionsudvalget har hidtil haft til opgave at foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af Revisionsdirektoratets beretninger, jf. Borgerrepræsentationens retningslinier for behandlingen af Revisionsdirektoratets revisionsberetninger af 4. december 1997.

Revisionsudvalget fortsætter som en del af kommunens nye revisionsordning efter 1. januar 2009 og skal fortsat foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af revisionsberetninger.

I forslaget til nyt revisionsregulativ er bestemmelserne i Borgerrepræsentationens retningslinier 4. december 1997 om nedsættelse af Revisionsudvalget og udvalgets opgave indarbejdet.

I forslaget til nyt revisionsregulativ er der som følge af etableringen af den Interne Revision foreslået en udvidelse af Revisionsudvalgets opgaver, således at Revisionsudvalget med virkning fra 1. januar 2009 - udover at foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af revisionsberetningerne – får til opgave:

- 1) at føre tilsyn med den Interne Revisions virksomhed,
- 2) at foretage indstilling til Borgerrepræsentationen om den Interne Revisions beretninger efter forud indhentet erklæring fra Økonomiudvalget,
- 3) at træffe beslutning om iværksættelse af større undersøgelser (udvidet forvaltningsrevision) inden for den af Borgerrepræsentationen fastsatte økonomiske ramme, samt

- 4) at afgive erklæring til Borgerrepræsentationen om Økonomiudvalgets indstilling om ansættelse og afskedigelse af chefen for den interne revision.

Sekretariatsbetjeningen af Revisionsudvalget har hidtil været varetaget af Revisionsdirektoratet. Efter afslutningen af revisionen af regnskab 2008 overgår varetagelsen af sekretariatsbetjeningen af udvalget til den Interne Revision.

8. Honorering af Revisionsudvalget

Med etableringen af den interne revision sker der en markant udvidelse af Revisionsudvalget. Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at det vil være rimeligt, at der – udover det faste vederlag der ydes for medlemskab af Borgerrepræsentation – udbetales vederlag til formanden for og medlemmerne af Revisionsudvalget, som kompensation for den øgede arbejdsmængde.

Hverken den kommunale styrelseslov og vederlagsbekendtgørelsen indeholder imidlertid hjemmel til, at der ydes formandsvederlag til formanden for Revisionsudvalget, og udvalgsvederlag til medlemmerne af Revisionsudvalget.

Velfærdministeren kan dog i medfør af KSL § 65c meddele kommunen dispensation hertil. Denne dispensation kan kun gives for en valgperiode ad gangen.

Økonomiforvaltningen anbefaler, at der rettes henvendelse til Velfærdsministeren med henblik på at få en forhåndstilkendegivelse om, hvorvidt Velfærdsministeren vil være villig til at meddele kommunen dispensation, således at Borgerrepræsentationen - med forbehold for Velfærdsministerens godkendelse - kan træffe beslutning om, at yde formandsvederlag til formanden for Revisionsudvalget og udvalgsvederlag til de menige medlemmer af Revisionsudvalget

I forlængelse heraf anbefaler Økonomiforvaltningen, at der - til dækning af eventuelle formandsvederlag og udvalgsvederlag til Revisionsudvalget - anmodes om en forhåndstilkendegivelse om, hvorvidt Velfærdsministeren vil være villig til at forhøje den procentsats inden for hvilken Borgerrepræsentationen kan beslutte, at yde vederlag til medlemmer af Borgerrepræsentationen for medlemskab af økonomiudvalget, de stående udvalg og børn- og unge-udvalget, jf. vederlagsbekendtgørelsen § 7, stk. 2.

I henhold til vederlagsbekendtgørelsen § 7, stk. 2 kan det årlige udvalgsvederlag medlemmer af økonomiudvalget, de stående udvalg mv. højst udgøre 200 pct. af vederlaget til formanden for Borgerrepræsentationen.

9. Driftsudgifter

Der er i budget 2008 afsat 1 mio. kr. til etablering af den Interne Revision, herunder ansættelse af en revisionschef.

Økonomiforvaltningen indstiller, at der i forbindelse med gennemførelsen af udbudet af revisionsopgaven, sker en opgørelse af de samlede årlige udgifter til drift af den Interne Revision, og at de årlige udgifter til drift af den Interne Revision indarbejdes i budgetforslaget for 2009.

Økonomiforvaltningens umiddelbare skøn er at de årlige driftsudgifter til den Interne Revision vil udgøre ca. 8,0 – 8,5 mio. kr. (p/l 2008).